

”Mahtava, mystinen, talo” – Porin entisen
lyhytaaltoaseman uusi kulttuuriperintö vuosina
2011–2021

Santeri Niemi

Humanistinen tiedekunta

Kulttuuriantropologia

Kandidaatin tutkielma

Oulun yliopisto

Kevät 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
1.1 TUTKIMUSAIHEEN ESITTELY	1
1.2 PORIN LYHYTAALTOASEMA JA SEN HISTORIAA	2
2. KESKEISET KÄSITTEET	4
2.1 KULTTUURIPERINTÖ	4
2.2 PAIKKA	5
3. METODIT	6
3.1 MUISTITIETO	6
3.2 ETNOGRAFINEN HAASTATTELU	6
4. PORIN LYHYTAALTOASEMA PAIKKANA	7
4.1. PAIKAN KOKEMUKSET INFORMANTTIEN KERTOMUKSISSA	7
4.2 ASEMAN MENNEISYYS MUISTELTUNA 2010-LUVUN ALUSTA 2020-LUVULLE11	
4.3. PORIN LYHYTAALTOASEMAN TULEVAISUUS	13
5. YHTEENVETO	16
LÄHDELUETTELO	19
LIITE	21

1. JOHDANTO

1.1 TUTKIMUSAIHEEN ESITTELY

Porissa kahden lähiön syleilyssä sijaitsee entisaikojen tekniikan raunio, josta jäljellä on maastossa sijaitsevia betonisia harusankkureita ja entinen lyhytaaltoasema (Kuva 1.). Tämä Porin lyhytaaltoasema on kuitenkin muodostunut viimeisen kymmenen vuoden aikana jälleen kiinnostavaksi kohteeksi. Minulla on myös oma henkilökohtainen side Porin lyhytaaltoasemaan. Olen kotoisin Itä-Porista ja käynyt ala-asteen aseman lähellä sijaitsevassa koulussa. Koulumme liikuntatunnit olivat usein Koiviston ulkoilupuiston alueella, jossa lyhytaaltoasema sijaitsee ja se herätti lapsuudessa mielenkiintoa, mutta myös pelkoa. Pelko hälveni, mutta aseman muodostuessa porilaisen vaihtoehtotaiteen yhdeksi keskeisemmäksi paikaksi se alkoi kiinnostaa entistä enemmän. Loppukesästä 2020 kuulin hankesuunnitelmasta, joka koski Porin lyhytaaltoasemaa ja hain mukaan hankkeeseen harjoittelijaksi, joka samalla inspiroi minua aloittamaan asemaa koskevan tutkielman suunnittelun.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää Porin entisen lyhytaaltoaseman kulttuuriperintöä. Lähestyn aihetta aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön sekä paikan tutkimuksen näkökulmasta. Tutkimuskysymykseni ovat 1. Millaisia paikan kokemuksia lyhytaaltoasemaan liittyy? ja 2. Millaisia ovat lyhytaaltoaseman tulevaisuuteen kohdistuvat toiveet?

Tutkimuksen tarpeellisuudesta ja ajankohtaisuudesta kertovat alueella tapahtuvat hankkeet, kaavamuutokset ja tapahtumat. Keskeinen hanke aseman uuden vaiheen kehityksessä oli kansainväliseen Urbact hankeverkostoon kuuluva ”Come in! – Talking Houses, Shared Stories”, jonka tarkoituksena oli osallistaa Itä-Porin asukkaita ja pyrkiä luomaan perustukset asukasyhteisöiden ja kaupungin kehittämisen välillä käytävään kehityskeskusteluun. (Porin kaupunki, 2021). Hankkeen päätapahtuma oli kahden viikon mittainen tarinakahvila, joka järjestettiin 2.5.2021-16.5.2021. Sen tarkoituksena oli avata tammikuussa 2021 vapautuneita tiloja ensimmäistä kertaa yleisölle Porin lyhytaaltoasemalla ja samalla avata mahdollisuus alueen asukkaille jakaa tarinoita Itä-Porista sekä lyhytaaltoasemasta. Suoritin kulttuuriantropologian maisterivaiheen työelämäharjoittelun hankkeen parissa ja olin osana tuottamassa tarinakahvilaa sekä

fasilitoimassa keskusteluja, jotka koskivat Porin lyhytaaltoasemaa. Alueella on viritteillä myös asemakaavan muutos, josta Porin kaupungin verkkosivuilla linjataan seuraavasti:

”Koiviston ulkoilupuiston asemakaavan muutoksella vahvistetaan edellytyksiä ulkoilumetsän monipuoliselle käytölle liikunnan ja kulttuurin eri muotoja hyödyntävänä virkistys- ja opetusympäristönä. Osana suunnittelutyötä tutkitaan yleisten rakennusten korttelialueiden sekä ryhmäpuutarha- ja palstaviljelyalueiden rajauksien ja käyttötarkoituseräysten ajanmukaisuutta, jonka yhteydessä varmistetaan entisen lyhytaaltoaseman kulttuurihistoriallisen ja rakennushistoriallisen arvon säilyminen.” (Porin kaupunki, 2020).

Kansainväliset hankkeet ja asemaakaavan muutos kertovat alueella tapahtuvasta kehityksestä. Tästä syystä alueen lähihistorian tutkimus, jossa otetaan huomioon aktiivisin asemalla toimiva yhteisö T.E.H.D.A.S. Ry on tärkeä. Nämä tekijät kertovat myös tämän tutkimuksen ajankohtaisuudesta. Tutkimuksen avulla pyritään selvittämään millaista toimintaa asemalla on viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut ja millaisena sen toivotaan säilyvän tulevaisuuteen.

KUVA 1. PORIN LYHYTAALTOASEMAN JULKISIVU KEVÄTTALVELLA 2021. SANTERI NIEMI 2021.

1.2 PORIN LYHYTAALTOASEMA JA SEN HISTORIAA

Porin Lyhytaaltoasema rakennettiin vuosina 1939 –1941 toisen maailmansodan aikana, ja sen suunnittelusta oli vastuussa arkkitehti Hugo Harmia (Uusi-Seppä, 2012, 299). Asemarakennuksen arkkitehtuuri edustaa tyyllisesti funktionalismia (Häyrynen, 2015, 109). On mahdotonta puhua radioaseman historiasta viimeisen kymmenen vuoden ajalta käymättä läpi lyhyesti sen varhaisempaa historiaa, sillä nykyinen lähihistoria rakentuu tämän ”päälle” kerrostumana ja on myös osa rakennuksen kulttuuriperintöä paikallisesti sekä kansallisesti.

Rakennuksen sijainnin ja rakentamisen ajankohtaan vaikutti ratkaisevasti Suomelle vuodelle 1940 luvatut Olympiakisat. Olympiakisat tuli välittää ulkomaille, ja tämä olisi ollut Porin uuden aseman tehtävä. Olympiakisat ja niitä varten luvatut tehokkaat lähettimet jäivät kuitenkin saamatta toisen maailmansodan vuoksi. Asema vihittiin lopulta käyttöön vuonna 1948 ministeriön, Porin kaupungin ja Yleisradion johdon saattelemana. (Koivuniemi, 2004, 408.) Aseman lähetykset kantoivat Porista aina maailman kaukaisimpiin kolkkiin, missä asuneet suomalaiset tai suomalaiset merimiehet merillä saivat niitä kuunnella (Koivuniemi, 2004, 408).

Lähetykset Väinölästä jatkuivat vuoteen 1987 asti, jolloin aseman toiminta siirrettiin Porin Preiviikiin syrjäisemmälle seudulle pois kaupungin keskustan läheisyydestä. Toiminnan siirtämiseen vaikutti myös ympärille muodostunut lähiöasutus. Aseman tehokkaat lähettimet aiheuttivat häiriöitä alueen asukkaiden radion kuunteluun, mutta myös radiolähetyksen saattoi kuulla heijastuvan esimerkiksi sähköuunin kautta. Porin lentoasema ja Outokummun kuparijalostamo valittivat myös häiriöistä, mikä vahvisti siirtämisen tarvetta. (Koivuniemi, 2004, 409.)

Nykyisin asemaa käyttää näkyvimmin taitelijayhdistys T.E.H.D.A.S. Ry. Yhdistys on perustettu alkuaan Kankaanpäässä vuonna 2002, mutta siirtynyt myöhemmin Poriin, missä entisestä lyhytaaltoasemasta on tullut yhdistyksen toiminnan keskeisimpiä paikkoja. Yhdistyksen toiminnan ideana on ryhmänä järjestettävät performanssit, näyttelyt ja tapahtumat julkisissa tiloissa. Yhdistyksen mukaan *”Toimintakulttuuri on samaan aikaan sitoutuneen paikallista ja kansainvälistä”* (T.E.H.D.A.S., 2021). T.E.H.D.A.S. Ry:n tavoitteena on kehittää lyhytaaltoaseman ja Koiviston ulkoilueen ympäristöä ja niiden kulttuurikäyttöä. Tästä ovat esimerkkeinä vuonna 2011 toimintansa aloittanut veistospuisto sekä vuodesta 2017 eteenpäin järjestetyt vuosittaiset

kesänäyttelyt asemalla ja sen ympäristössä. Veistospuisto ja asema on laajentunut ja vakiintunut näyttelyiden myötä kiinnostavaksi kulttuurikohteeksi, joka vetää yleisöjä puoleensa. (T.E.H.D.A.S., 2021.)

2. KESKEISET KÄSITTEET

2.1 KULTTUURIPERINTÖ

Kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan Suomen laissa UNESCO:n Faron sopimuksen määrittelemänä menneisyydestä sellaisia periytyviä aineellisia ja aineettomia resursseja, jotka ihmiset voivat tunnustaa arvojen, tietojen, uskomuksien ja perinteiden heijastumiksi sekä ilmaisuksi, vaikka eivät omistaisi niitä (Valtiosopimukset 50/A2) (Ks. myös. Latvala-Harvilahti 2021, 10).

Kulttuuriperintöä ei voi kuitenkaan määritellä noin yksinkertaisesti vaan sitä voi tarkastella useasta eri näkökulmasta. Tässä tutkielmassa käytän Outi Tuomi-Nikulan, Riina Haanpää ja Aura Kivilaakson (2013, 15) määrittelemää näkökulmaa. Kulttuuriperinnön voi jakaa kahteen luokkaan yhteiskunnallisen merkittävyyden ja julkisuusarvon perusteella, joista ensimmäinen on yleisesti tunnustettu ja virallisesti suojeltu aineeton tai aineellinen perintö. Tämän ensimmäisen luokan kulttuuriperintökohteita ovat esimerkiksi luontokohteet, virallisen suojelumerkinnän saaneet kohteet, museoiden ja kirjastojen kokoelmat ja merkitykselliset rakennukset. Näihin sisältyvät myös arkeologiset kohteet sekä Unescon maailmanperintökohteet. (Tuomi-Nikula et al., 2013, 15.) Toinen luokka on usein edeltävää näkymättömämpi arkinen asia. Se on jotain, jolla on merkitystä tietylle paikalle, ihmiselle tai yhteisölle ja sen identiteetille. Näitä ovat esimerkiksi saunakulttuuri tai kyläjuhlat. (Tuomi-Nikula et al., 2013, 16.)

Kulttuuriperinnön muodostuminen on usein prosessi, eli se ei synny tyhjästä. Kulttuuriperintöprosessilla voidaan tarkoittaa tässä yhteydessä teollisessa tai suljetussa käytössä olleen rakennuksen muuttumista julkiseksi kulttuuriperinnöksi. Kulttuuriperintöprosessi on tapahtumasarja, jossa yhteisöt, yksilöt tai instituutiot säilyttävät merkityksellisenä pitämänsä kohdetta vaalien ja myös tuottaen siitä kulttuuriperintökohteen. (Tuomi-Nikula et al., 2013, 13.) Aseman kehityskulussa on selkeästi nähtävillä T.E.H.D.A.S. Ry:n tuottama aineellinen kulttuuri aseman

ympäristössä veistospuistona sekä aineeton kulttuuri aseman maineen muodossa ja erilaisina tapahtumina. T.E.H.D.A.S. ry on viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut tärkein aseman kulttuuriperinnön vaalija sekä tuottaja.

2.2 PAIKKA

Paikka on kulttuurintutkimuksen keskeisimpiä käsitteitä ja sellaisena myös hyvin monipuolinen. Paikkaa voi käsitellä hyvinkin konkreettisena ja osoittaa sellaisen kartalta tai se voi olla hyvin abstrakti muistoon perustuva. Tässä luvussa avaan paikan käsitettä.

Paikkaa määrittäessä on hyvä puhua myös tilasta, sillä paikan yksinkertaisin määritelmä on ”*Paikka tarkoittaa tilaa, johon ihminen liittyy merkityksiä elämisaailmassaan*” (Haarni, Karvinen, Koskela, Tani, 1997, 16). Tilalla on monia eri käsityksiä, joista perinteisin tapa on ajatella tila absoluuttisena siten, että se on joku tarkasti rajattu asia kuten säiliö (Haarni, 1997, 90). Tilan käsitys on kuitenkin muuttunut ja yksi tapa, joka tässä on keskeinen, on ajatella tila sosiaalisena konstruktiona. Tuukka Haarnin mukaan teoksessa Tila, paikka ja maisema (Haarni, 1997, 88) sosiaalisen tilan teoreettisena isänä voi pitää Henri Lefebvrea, joka muodosti tilan käsityksen yhteiskunnallisesti tuotetuksi sekä yhteiskunnalliseen tuottamiseen aktiivisesti osallistuvaksi toimijaksi. Lyhytaaltoasema on tila, joka on muuttunut sen alkuperäisestä käyttötarkoituksesta kulttuuritilaksi. Paikka on aina myös kytköksissä tilaan ja niiden vuorovaikutus luo tiloista paikkoja (Tuan, 1989, 6).

Muistitietoaineistoon ja lähihistoriaan perustuvassa tutkimuksessa olen valinnut paikkatutkimuksen lähtökohdaksi topobiografisen paikan tulkinnan, joka tarkoittaa elämäkerrallista paikan tulkintaa (Karjalainen, 2006, 83). Topobiografiassa paikkasuhteita tarkastellaan muistojen kautta, jotka ovat hyvin henkilökohtaisia ja elävät yksilöllisessä muistissa, jolloin ne eivät ole kellään samanlaisia (Karjalainen, 2006, 83). Tutkimuksessani en viittaa topobiografiseen paikkasuhteeseen koko elämän kestäväenä paikkasuhteena vaan merkittävänä paikkasuhteena tietyssä vaiheessa kunkin informantin elämää. Sen soveltaminen sopii paikkasuhteen tutkimiseen, johon liittyvät historia ja muistot. Topobiografisen paikan tulkinta sopii tutkimukseeni Porin lyhytaaltoaseman kulttuuriperinnöstä, jossa paikkasuhte muodostuu informanteille muistojen kautta.

3. METODIT

3.1 MUISTITIETO

Tutkielmani aihe ja metodi tuottaa paljon muistitietoa asemalla tapahtuneista tapahtumista ja tapahtumaketjuista, joten avaan tässä luvussa keskeisiä tekijöitä muistitiedon merkityksestä, muistitietotutkimuksesta ja muistietoaineistosta.

Muistitieto voidaan määritellä tiedoksi, joka ei perustu kirjoitettuihin lähteisiin tai muihin teksteihin vaan informantin muistiin. Englanniksi *oral history* käsite viittaa haastattelumenetelmillä menneisyyttä käsittelevän tiedon hankkimista (Fingeroos & Peltonen, 2006, 8). Ulla-Maija Peltonen määrittelee teoksessa Perinteentutkimuksen Terminologia vuodelta 2002 miten:

”Se, mitä muistaa ja miten muistamaansa tulkitsee, on sidoksissa vuoropuheluun poliittisten, kulttuuristen ja henkilökohtaisten arvojen välillä nykyhetkessä. Keskeistä muistitiedon tarkastelussa onkin historiallisen muistin käsite. Muisti on sekä yksilöllistä, että sosiaalista. Muistin sosiaaliseen luonteeseen kuuluu osana yhteisön muisti, joka tulee esiin niissä rakennuksissa, maisemissa, asiakirjoissa, esineissä, kirjoissa jne., joita säilytetään eri instituutioiden toimesta”. (Peltonen 2002, tässä Fingeroos & Peltonen, 2006, 8.)

Välineenä muistitieto voi olla lähde, tutkimuskohde tai apuväline (Fingeroos & Peltoniemi, 2006, 9). Tässä tutkimuksessa käytän muistitietoa lähteenä, jolloin sen tarkoituksena on nostaa pinnalle muistelijoiden omat näkökulmat, ja tutkijan eli minun tehtävänäni on esittää se ja tulkita sitä (Fingeroos & Peltonen, 2006, 10).

3.2 ETNOGRAFINEN HAASTATTELU

Tutkimustyön selkärankana on etnografinen haastattelututkimus, jossa haastattelin aseman viimeisen kymmenen vuoden historiasta ja vaiheista, sekä tulevaisuuden toiveista tietäviä. Valitsin metodiksi etnografisen haastattelun, sillä sitä pidetään yleisesti tehokkaana ja hyvin kattavana metodina kerätä muistitietoa. Haastattelun avulla päästään lähelle totuudenmukaisia lausuntoja tutkittavien maailmasta. (Madden, 2017, 65.) Haastattelu oli toimiva metodi, sillä sen avulla pystyin suoraan kysymään radioaseman lähihistoriaan vaikuttaneilta henkilöiltä kokemuksia ja keräämään paljon etnografista

aineistoa tekstimuodossa. Etnografisella tekstillä tarkoitetaan tulkitsevaa ja selittävää tekstiä, joka kirjoitetaan ihmisestä, ihmisryhmästä ja heidän sosiaalisesta tilanteestaan, kulttuurista tai käytöksestä. Etnografinen teksti on siis tietoa ympäröivästä maailmasta tutkittavan näkökulmasta. (Madden, 2017, 16.)

Haastateltavat osallistuivat tutkimukseeni omalla nimellään, ja heihin viitataan myös käyttämällä heidän nimiään. Informanttini ovat: Jaana Simula, joka on Porin kaupungin entinen kulttuurijohtaja ja työskentelee nykyisin Globe Art Point Ry:ssä. Toinen informanttini on Antti Pedrozo, suomalainen kuvanveistäjä ja T.E.H.D.A.S. Ry:n puheenjohtaja sekä perustajajäsen. Kolmas informanttini on Niilo Rinne, Porin kaupungin kulttuuritoimen projektityöntekijä ja projektikoordinaattori johdannossa mainitussa Urbact-hankkeessa sekä tulevassa asemaakin koskevassa lähiöohjelmassa.

Haastattelut ovat teemahaastatteluja avoimin kysymyksin, jossa informantit kertovat kolmen teeman kautta suhteestaan lyhytaaltoasemaan, aseman historiasta viimeisen kymmenen vuoden aikana ja omasta roolistaan siinä sekä tulevaisuuden näkymistä ja toiveista (ks. Liite). Aineisto on kerätty haastattelemalla helmikuun 2021 aikana. Haastatteluista yksi tehtiin etänä videopuhelun välityksellä ja kaksi samassa tilassa nauhurin avulla. Informanteilta pyysin osallistujan suostumuslomakkeen, jonka he ovat täyttäneet ja antaneet suostumuksensa nimiensä käyttöön tässä tutkielmassa. Haastatteluaineisto on litteroitu tekstiksi nauhoituksista. Aineisto säilytetään minulla ja toimitan valmiin tutkielman mukana informanteille litteroidun tekstin sekä nauhoitukset kunkin omasta haastattelusta. Informantit ovat antaneet suostumuksensa siihen, että aineisto jää käyttööni mahdollista jatkotutkimusta varten.

4. PORIN LYHYTAALTOASEMA PAIKKANA

4.1. PAIKAN KOKEMUKSET INFORMANTTIEN KERTOMUKSISSA

Tässä luvussa tarkastelen informanttien suhdetta rakennukseen, eli millaisena paikkana he kokevat sen sekä millaisia tunteita rakennus ja sen ympäristö herättävät. *”Ku sinne tullaan tavallaan et se hetki kun tajuu tulevans johonkin niinkun ihmeelliseen...”* (Simula 2021, haastattelu).

Informantit kuvaavat aseman ympäristöä ja tunnelmaa satumaiseksi, mystiseksi, rappioromanttiseksi sekä haamumaiseksi, hieman pelottavaksi. Luonto korostuu myös informanttien puheissa. Alueen koetaan olevan oma maailmansa hieman syrjässä, jossa puut ovat värjäytyneet ruosteenpunaisiksi ja veistospuistoon on veistetty ”pirunpäitä” (Kuva 2, Kuva 3.) ja koko alue on kuin satukirjasta tai pelistä. ”Pirunpää” ja muut veistokset korostavat edellä mainittua haamumaista tunnelmaa. Itse asemarakennuksen kokemiseen liittyy informanttien kertomuksissa rakennuksen historia ja sen ulkoasu kuten Antti Pedrozo (2021) haastattelussaan kuvailee:

”No, itse tykkään niinku tästä paikasta siten, että tää on niinkun mukamas vähän syrjässä, eli kun tullaan metsään, tullaan sitte tähän niinku tähän rakennuksen luo ja tää on niin hieno funkkisrakennelma ja tääl on niin hieno historia et tää nappas heti.”

KUVA 2. HEIKKI HAUTALAN VEISTOS. SANTERI NIEMI 2021.

KUVA 3. ANDRIUS PETKUS: "GRASSHOPPERMAN" 2012. SANTERI NIEMI, 2021.

Historian merkitystä paikkakokemukseen korostetaan myös sillä, että rakennus on ollut Yleisradion laitos, joka on lähettänyt Suomen ääntä maailmalle, minkä lisäksi se on kulttuurihistoriallisesti merkittävä. Informanttien kertomuksissa paikkasuhteesta asemaan toistuu myös siellä järjestettyjen tapahtumien muistelu. Toistuvia muisteltuja tapahtumia olivat muun muassa Millai Muute, PERF-performanssitapahtuma, T.E.H.D.A.S. Ry:n kesänäyttelyt sekä muita yhteisötapahtumia. Asemalla on merkitystä vaihtoehtoisena tapahtumapaikkana. Esimerkkinä tapahtumien tuomasta paikan kokemisen merkityksestä Jaana Simulan kokemus kesänäyttelystä 2019:

”Ja sit tota ne kesät ku on ollu ne kesänäyttelyt, niin tota noin se ku ihan keskellä mettää on bussipysäkki. Se oli niinku loistava tämmönen toiseuden hetki. Niinku tavallaan siinä todellakin pystyy miettimään sitä just ehkä niitä kulttuurisia maailmoja, tavallaan et missä olen, miksi olen ja miksi tässä on bussipysäkki. Niinku sillee, siin pääsee ihan eri tiloihin ja plus se mökki minkä ne se pieni mökki sielä ni, kyllähän sen maailmat oli kans niinku ihan sfääreistä. Et ne on ollu huimii kokemuksia” (Simula, 2021, haastattelu).

Toinen selkeä paikkakokemus ja sen merkitys ilmeni Antti Pedrozon haastattelussa (2021), jossa hän kuvaili aseman olevan kuten koti ja työtila samassa, josta on tapahtumien järjestämisen ja oman toiminnan kautta muotoutunut tärkeä henkilökohtainen paikka. Näissä esimerkeissä näkyy informanttien aikaisemmassa luvussa käsitelty topobiografinen paikkasuhde henkilökohtaisten muistojen ja kokemusten kautta.

Itse rakennuksesta informantit kokivat haastattelujen aikana kiinnostavimmaksi uuden avautuneen tilan, josta Satakunnan Mobilistit ovat lähteneet pois vuodenvaihteessa 2021 ja se on vapautunut käyttöön. Kiinnostusta ilmaisee Niilo Rinne seuraavasti: ”--koska nyt on tosi paljon päällä se uus tila, - - ni kyllähän mua nyt kutkuttaa ihan hirvittävästi ne uudet puolet siellä...” (Rinne, 2021, haastattelu).

Kyseinen tila eli vanha muuntajahalli nähtiin soveltuvan esimerkiksi eri taiteenlajien kuten musiikin ja kuvanveiston tiloina. Tila mainittiin myös kauneimmaksi ja kiinnostavimmaksi tilaksi rakennuksesta. Simula (2021, haastattelu) kuvailee tilan kauneuden johtuvan sen monipuolisuudesta, eli hän näki sen heti soveltuvan kappaleen alussa mainittuun käyttöön. Tilan ”voimakas” arkkitehtuuri, tilassa sijaitseva parvi sekä valaisevat ikkunat korostivat kauneuden kokemusta.

KUVA 4. ENTINEN MUUNTAJAHALLI. SANTERI NIEMI, 2021.

4.2 ASEMAN MENNEISYYS MUISTELTUNA 2010-LUVUN ALUSTA 2020-LUVULLE

Tämä luku perustuu vahvasti muistitietoon aseman lähihistoriasta. Olenaisena asiana on se, että haastateltavat ovat olleet mukana aseman toiminnassa, tapahtumissa ja suunnittelussa alusta asti. Siten he pystyvät kertomaan viimeisen kymmenen vuoden tapahtumista omasta perspektiivistään sekä siitä, miten asema valikoitui tai päättyi T.E.H.D.A.S. ry:lle ja mikä oli sen käytön tilanne ja rakennuksen kunto vuonna 2011.

Kun lyhytaaltoasema poistettiin käytöstä 1980-luvulla, tehtiin Jaana Simulan (2021, haastattelu) mukaan juhlapäätös, että aseman tilojen tulee päätyä kulttuuri ja vapaa-ajan käyttöön. Päätös kirjattiin Porin kaupunginvaltuuston 425-vuotisjuhlakokouksessa kuudes maaliskuuta 1983 (Mäkelä, O., Lehtonen, K., Rinne, K., Virtanen, M., Mantere, A., Setälä, M., 1985, 3–5). Asemalla ei kuitenkaan ollut kovin suurta käyttöä seuraavien 30 vuoden aikana, kunnes eräs kansio Porin lyhytaaltoasemasta ja sen kohtalosta päätyi käsittelyyn PAX-työryhmässä, jossa Jaana Simula oli jäsenenä. ”*Ja tota noi meidän pöydälle levähti sitten tää radioaseman alue.*” (Simula, 2021, haastattelu).

Aluetta pidettiin haastavana, sillä sitä rajoittaa lähellä oleva teollisuusalue, minkä lisäksi se on kaukana kaupungin keskustasta, vaikka sitä ympäröivät Väinölän, Sampolan sekä Metallinkylän lähiöt. Rakennuksen käytölle pohdittiin eri vaihtoehtoja kuten liikuntatilaa, yksityisyrittäjille tiloja ja ratsastustallia. Rakennusta käyttivät silloin autotallina myös Satakunnan Mobilistit ja satunnaiset bändit soitto- ja harjoitustilana. Liike nykyiseen suuntaan tapahtui Simulan sanojen mukaan seuraavanlaisessa tilanteessa:

”Ja tota ei kulunu ku pari päivää siitä, kun Antti Pedrozo käveli sisään mun toimistoon ja sillon elettiin semmosta aikaa, et me oltiin siin raatihuoneel. Sit hän tulee sin ja sanoo et hänel on tämmönen valtasan hieno idea, et hän haluais niinku tämmösen veistospuiston pistää pystyyn.” (Simula, 2021, haastattelu).

Vuoden 2011 aikana, jolloin edellä kuvatut tapahtumat toteutuivat, T.E.H.D.A.S. Ry etsi Porista tiloja, joissa järjestää suuremman mittakaavan tapahtumia kuten musiikkitapahtumia ja näyttelyitä. Asema löytyi ja valikoitui sattuman kautta, kun alun perin T.E.H.D.A.S. Ry ehdotti tiloiksi vanhoja veturitalleja Porin Karjarannassa. PAX-

työryhmä ja Simula olivat kuitenkin sitä mieltä, että Lyhytaaltoasema olisi parempi tila edellä mainittuihin käyttötarkoituksiin (Simula 2021, yksityinen sähköposti). Samaan aikaan YLE julkaisi ohjelmassa ”Suojele Minua” -jakson, joka koski Porin lyhytaaltoasemaa¹. Ohjelma tuli sopivaan aikaan ja siitä saatiin lisävauhtia aseman käytölle (Simula 2021, yksityinen sähköposti).

Vuonna 2011 lyhytaaltoasema oli erittäin huonossa kunnossa. Kuten Simula (2021, haastattelu) kertoo ”*Se oli, se oli ihan räjähtänyt*”. Sisätilat olivat kosteita ja julkisivu rapistunut. Pihapiiri oli kasvanut umpeen pitkää heinää ja seassa lojui rojua sekä kaatuneita puita. Ainoa hyvässä kunnossa ollut tila oli Satakunnan Mobilistien tila eli vanha muuntajahalli. T.E.H.D.A.S. Ry oli vastuussa pihapiirin ja rakennuksen kunnostamisesta ja siistimisestä talkoovoimin. Aseman kuntoon laittamisessa ensimmäisiä varsinaisia tapahtumia varten kului Pedrozon (2021) mukaan noin kaksi vuotta. Pedrozo (2021) kuvailee muutosta ja talkootöitä seuraavasti:

”Aika paljon, koska tää oli tämmöstä niinku tiheikkö, mitä metsässä yleensä niinku näkyy eli tosiaan kaks vuotta sitten menin moottorisahalla, luvalla tietty karsimaan niinku koko tän kuus hehtaari siten et niinku näkyy läpi ja sit semmosia paikkoja mihin on potentiaaliset veistopaikat. Laitettiin sit kuntoon ja nyt on ihan hieno.”

Viimeisen kymmenen vuoden aikana asemalla on järjestetty monenlaisia tapahtumia taidenäyttelyistä performanssi- ja musiikkitapahtumiin. Haastatteluissa tuli esiin esimerkiksi ”Millai Muute?”, T.E.H.D.A.S. Ry:n kesänäyttelyt, Perf-performanssifestivaali sekä 48h Ambient-festivaali. Aseman tapahtumien kävijämäärät ovat kymmenen vuoden aikana kasvaneet 50 henkilöstä useaan tuhanteen ja paikalle on tullut kävijöitä Tampereelta, Turusta, Helsingistä ja ulkomailta.

---

¹ Suojele Minua! Yle 2011 sarja Porin Lyhytaaltoasemalla, ensiesitys 28.01.2011
https://www.youtube.com/watch?v=g9d_tLBsnHw&ab_channel=Lyhytaaltoasema

4.3. PORIN LYHYTAALTOASEMAN TULEVAISUUS

Haastattelujen viimeinen osuus koski Porin lyhytaaltoaseman tulevaisuutta: pohtien sen tulevaa käyttöä, muuttuvaa asemakaavaa, käyttäjiä sekä sitä, millaisena asema tulisi säilyttää tulevaisuutta ajatellen. Aseman tulevaisuus on edelleen tätä kirjoittaessa syksyllä 2021 työn alla. Siitä kertoo Johdannossa mainittu kaavamuutos sekä julkisivun kunnostusprojekti. Tässä luvussa kerron aseman tulevaisuutta koskevista asioista ja säilyttämisestä informanttien näkökulmasta.

Porin lyhytaaltoaseman tulevaisuuden kannalta olennaisia asioita ovat sen käyttö ja käyttäjät. Informantit toivovat yhteisesti, että asema kiinnostaisi enemmän tavallisia ihmisiä ja siitä muodostuisi osa heidän arkeaan esimerkiksi ulkoilualueena. Esimerkiksi haastattelussa Simula (2021) toivoo:

”Tavallaan se ois orgaaninen osa niitten ihmisten arkipäivää, ja ku siin on ne mahdollisuudet on niinku siinä taiteessa, luonnossa, liikkumisessa et se niinkun, mä muistan me joskus sillon Porissa sanottiin et taide liikuttaa, ni se vois niinku radioaaltoasema ois just semmonen joka vois liikuttaa, se vois liikuttaa sielua ja ruumista ja sit se on myös semmonen et se on myös mielikuvituksen paikka kaikille, eri ikäisille ihmisille, et mun mielest sielä niinku ihmiset pääsee hyvin käsiks tarinallisuuteen.”

Aseman käytöstä informantit ajattelevat, että se tulisi pitää kulttuurikäytössä, mutta entistä laajemmin. T.E.H.D.A.S. Ry tulee jatkamaan aseman suurimpana käyttäjänä ja jatkaa normaalia toimintaansa asemalla. Uusien tilojen myötä on mahdollisuus toivottaa asemalle tervetulleeksi muitakin toimijoita. Rakennuksesta toivotaan muodostuvan niin kutsuttu alusta, jota voi käyttää erilaiseen kulttuuritoimintaan sekä inspiraatioon, joka kuuluisi kaikille. Rinne viittaa myös, että asema voisi säteillä hyvää ympäriinsä, joka muistuttaa jälleen aseman menneisyydestä radiotoiminnassa, jolloin se säteili kirjaimellisesti ympäri maailmaa:

”Et täs niinku mietitää mil tavoi löytys joku semmone konsepti, mis se tietty omistajuuden kokemus ja osallisuuden kokemus siit toiminnast olis hyvä tasapainos sil tavoin et ihmiset, etse homma eläis ja pysyis yllä siel, ja tapahtuis ja se jotenki säteilis kaikkee hyvää ympäriinsä.” (Rinne, 2021, haastattelu).

Rinne (Haastattelu, 2021) kuvailee tarkemmin ajatusta aseman säteilystä ja viittauksista myös menneisyyden toimintaan. Hänestä kiehtovaa on, että rakennus on ollut aikansa huipputeknologiaa ja lähettänyt viestiä maailmalle. Asema voisi jatkaa samaa funktiota nykyäänkin ”lähettämällä” tai ”säteilemällä” ympäristöön sekä maailmalle.

”Ja tää oli ainoastaan lähetin. Niin sit tavallaan sit se kiehtoo se ajatuskin et se vois olla enemmän, et se vois perjaatessa jatkaa samaa funktiotaan, et se ei olis ainoastaan niinkun Porissa oleva kulttuuritalo. Perjaattees vaan se vois ehkä olla enemmänkin sellanen niinkun joku konsepti tai brändi tai juttu tai ikäänkun kanava-lähetin!” (Rinne, 2021, haastattelu)

Konkreettisia esimerkkejä yhteistyömahdollisuuksista on esimerkiksi Porin kulttuuriyhdistysten Rapajöötin, T.E.H.D.A.S. Ry:n ja Plugin välinen yhteistyö. Yhteistyötä Väinölän ala-asteen lasten kanssa on myös kokeiltu ja sitä pyritään jatkamaan T.E.H.D.A.S. Ry:n puolesta keskittyen kulttuuri- ja taidetoimintaan. Esimerkkejä mahdollisuuksista on myös aseman toimiminen kulttuuritalona, jossa olisi mahdollisuus vuokrata työtiloja, tehdä etätöitä tai viettää aikaa. Asemalla tapahtuvan toiminnan toivotaan kuitenkin pysyvän nimenomaan kulttuurin ja taiteen tilana.

Kun edellisissä luvuissa on selvitetty aseman tulevaisuuden toiminnan linjaa, niin on olennaista tarkastella myös aseman tulevaisuuden infrastruktuuria ja sen kunnossapitoa. Haastatteluissa nousi esiin rakennuksen säilyvyyden kannalta olennaisia asioita, eli resursseja katon, ikkunoiden ja lämmityksen ylläpitoon sekä vesipisteitä ja vessoja uusiin tiloihin. Liiallisten kaupungin kehittämissuunnitelmien mukana tulisi informanttien mielestä liian tarkkoja ohjeita, miten toimia, ja se ei ole heidän toiveissansa, kuten Simula kuvailee: *”Et se ei oo niinku steriili”* (2021, haastattelu).

Porin kaupunki tulee uuden kaavan myötä ottamaan osaa aseman kehitykseen entistä enemmän. Uutta asemakaavaa ollaan kuitenkin ottamassa vastaan turvallisista ja hyvin mielin. T.E.H.D.A.S. Ry:tä on kuunneltu valmisteluprosessissa ja kaavassa on otettu huomioon T.E.H.D.A.S. Ry:n tarpeet. Uuden kaavan nähdään myös mahdollistavan käytön kasvua, kun alue kehittyy. Pedrozo (2021, haastattelu) kuvailee uuden kaavan suomia mahdollisuuksia sekä turvaa omin sanoin näin:

” Jos mieltii tää koko viheralue, tuo jalkapallokenttä, ulkoilu pururadat ja muutenkin tää ulkoilutoiminta se on ihan niinku hyvä asia, että tää niinku muutetaan semmoseks niinku kulttuurikohteeks tää koko alue. Me ollaan siihen niinku verrattuna pientekijöitä, mut me ollaa alotettu tää niinku kulttuurikäyttö jo kymmenen vuotta sitten, että niinku kaikki on vaa plussaa ja eteenpäin. Ja se niinku kaavamuutos sinänsä on niinku hyvä, ettei tarvi mieltää rakennetaanko siihen viereen joku tehdas tai jotain, et se ei palvele yleisöä sinänäsä, että mun mielestä se on aika hyvä asia.”

Aseman säilyminen tulevaisuuteen jälkipolville on kaikkien informanttien toiveissa. Selvitin haastatteluissa, miten he kokevat aseman kulttuuriperinnön tai mikä sen ajatellaan olevan. Asemaa pidetään historiallisesti merkittävänä ja säilyttämisen arvoisena jo aikaisemman Yleisradion toiminnan sekä merkittävän arkkitehtuurin takia, mutta nämä tekijät ovat vain osa perintöä ja syytä säilyttää rakennus. Toinen osa kulttuuriperintöä on informanttien mukaan muutos, joka on tapahtunut asemalla toiminnassa olevasta lyhytaaltoasemasta hylättyyn tilaan, jota on pidetty pelottavana ja rappioituneena rakennuksena vailla käyttötarkoitusta. Ja muutosta hylätystä jälleen rakennukseksi, jolla on uusi käyttötarkoitus taiteen ja kulttuurin tilana sekä T.E.H.D.A.S. Ry:n toiminnan näkyvimpänä paikkana vuonna 2021.

”Sen kulttuuriperintö on niinkun, se mitä se kantaa mukanaan ni se kantaa jännää historiaa, sitä alkuperäistä historiaa ja sithän se on ihan erilainen niinku sillon alkuperäsenä siel ei ollu puun puuta eikä mitään. Sehän oli sielä keskellä autiota tilaa koko rakennus ja nytte se on niinku kasvanu niinku satumetsäks.” (Simula, 2021, haastattelu).

Puistomaisuuden säilyttäminen on informanttien mielestä tärkeää, millä he tarkoittavat sitä, ettei alueelle rakenneta lisärakennuksia tai tule kaupunkimaista toimintaa kuten liiketiloja. Säilymisen ehtona ajateltiin myös olevan rakennuksen käyttö kuten Rinne (2021, haastattelu) avaa asiaa:

”Nojoo, se pointti et jotta asiat säilyy, niitten pitää olla ikään ku käyttistä, niille pitää olla käyttötarkotus myös, niin se et se on niinku paras tapa saada asiat säilymään, et niil on se käyttöarvo tässäpäivässä...”

Tulevaisuudesta informantit pohtivat myös sitä millaisessa kunnossa asema on 50 vuoden päästä. Lisäksi sitä että, onko tällä hetkellä tapahtuva toiminta kestävää säilyvyyden kannalta kuten seuraavasta Rinteen haastattelusta käy ilmi:

”-- mut et nyt sit tää toiminta mitä sin kehitetään ni pyrkii sit vastaamaan siihen et myös pysys sit elävänä ja sitä kaut säilyt sit mahdollisimman pitkään, et sehän täs nyt onki kiinnostavaa sitten, et mitä rakennukses tapahtuu 50 vuoden päästä, et toivottavasti on sit sillonkin viel olemas.” (Rinne, 2021, haastattelu)

Ajatuksia herätti, tuleeko silloin olemaan uusi sukupolvi, joka on jälleen kasvanut aseman lähistöllä ja muistavat poikkeuksellisen taidetoiminnan saman tapaan kuten menneisyydessä aseman ympäristössä kasvaneet muistavat radiotoiminnan. Tätä pohti muun muassa Simula (2021, haastattelu) seuraavasti:

”Mut se uus kulttuurinen perimä siihen muodostuu niitten alueeni hmisten kautta. Ja mun mielest ne on ihan keskiös siinä. Että tota noin ois ihan niinku mielenkiintonen olla viidenkymmenen vuoden päästä, jota mä en siis todellakaan ole enää 50 vuoden päästä kuulemassa niitten nuorten semmosten nykysten natiisten tarinoita siitä miten ne koki.”

5. YHTEENVETO

Ensimmäinen tutkimuskysymykseni oli: millaisia paikkakokemuksia asemaan liittyy? Haastatteluissa tuli esiin selkeimmin paikan mystisyys, pelko, luonnon läheisyys, koti, merkittävä paikka. Keskeisenä myös käsiteltiin muistoja tapahtumista ja toiseuden kokemuksia taideteosten kautta, jotka sijaitsevat aseman alueella. Myös rakennuksen historian ja Yleisradion historian merkitys paikkakokemukseen on suuri, kuten haastatteluista tulee ilmi. Informantit korostavat myös luonnon merkitystä, joka on vallannut aseman alueen ja muuttanut sen ”satumetsäksi”. Paikkakokemus on muodostunut informanttien kertomuksissa muistojen ja heidän henkilökohtaisen historiansa kautta.

Toinen tutkimuskysymykseni oli: Millaisia ovat lyhytaaltoaseman tulevaisuuteen kohdistuvat toiveet? Tämä kysymys keskittyi laajalti siihen, että millaisena lyhytaaltoasema tulisi säilyttää. Haastatteluissa ilmeni, että asema halutaan säilyttää

kulttuurin ja taiteen paikkana, jossa on matala kynnys toteuttaa teoksia tai tapahtumia. Säilymisen ehtoina ajateltiin olevan infrastruktuurin kehittäminen tai tähän tarkoitukseen kohdennetut resurssit. Informantit eivät kuitenkaan toivo Porin kaupungin tekevän liian jyrkkiä toimenpiteitä aseman kehitykseen, jotta autenttisuus ja rosoinen tunnelma säilyy. Aseman alueen puistomaisuuden säilyttämien on myös tärkeää ja alueelle rakentamista tulisi välttää.

Informanttien mielestä toinen säilymisen ehto on, että sillä tulisi olla käyttöarvoa entistä enemmän eli aktiivisia toimijoita, jotka käyttävät asemaa. Asemalle halutaan myös tuoda enemmän tapahtumia. Informantit Rinne ja Simula halusivat ajatella 50 vuoden päähän ja kuvitella aseman tulevaisuutta eli onko koko rakennusta enää olemassa tai onko nyt visioitu toiminta säilynyt.

Porin lyhytaaltoaseman kulttuuriperintöä on sen historia yleisradion hallinnoimana radiolähtetimenä sekä arkkitehtonisesti uniikkina kohteena. Historiallinen kulttuuriperintö vaikuttaa edelleen ja on huomioitu osana nykyistäkin toimintaa. Tästä kertovat rakennukseen kohdistuvat suojelu- ja korjaustoimet. Viimeiset kymmenen vuotta ovat olleet myös aktiivista uuden kulttuuriperinnön tuottamisen aikaa asemalla T.E.H.D.A.S. Ry:n toimesta. Tätä on ollut esimerkiksi sinne sinä aikana syntynyt veistospuisto, jokavuotiset tapahtumat sekä näyttelyt ja niistä syntyneet muistot. Aseman toiminta on jatkuvasti kehittyvää, jossa myös minä olen ollut mukana ja tulen olemaan mukana.²

Lyhytaaltoaseman tapauksessa on mielestäni nähtävissä viittamassani kulttuuriperintöä koskevassa luvussa mainitut kaksi kulttuuriperinnön luokkaa: Rakennus itsessään on merkityksellinen kulttuuriperintökohde Porille ja laajemmin koko Suomelle sen historian ja arkkitehtuurin vuoksi.³ Samalla siellä olleet tapahtumat ja yhteisöt, jotka käyttävät asemaa ovat. yhtä lailla merkittäviä osia sen kulttuuriperintöä, josta se tullaan

---

² T.E.H.D.A.S. Ry:n toiminnasta ja sen mahdollisuuksista kehittää aseman aluetta taide- ja yhteisölähtöisin menetelmin on selvittänyt tuoreessa väitöskirjassaan myös Pia Hovi (2021, 70, 81–83).

³ Ks. myös Aalto Yliopiston tekemä Porin lyhytaaltoaseman rakennushistoriallinen selvitys, joka valmistui syksyllä 2021. Se käsittelee tarkemmin rakennuksen arkkitehtuuria ja selvittää tarkasti myös rakennuksen historiaa ennen T.E.H.D.A.S. Ry:n saapumista asemalle.

muistamaan. Samanlaisia havaintoja esittivät Tiina Äikäs, Tiina Kuokkanen, Annemari Tranberg ja Tiia Ikonen teollisuusperinnöstä artikkelissa, joka koskee Varjakan sahaympäristön kulttuuriperintöä sekä miten se on muotoutunut kansallisesti merkittävänä perintönä, mutta myös yhteisölle ja yksilölle merkittävänä perintönä (2021, 104). Porin entisen lyhytaaltoaseman tutkimusta voi jatkaa seuraavaksi sen kehityksen seuraamisena, ja selvittää onko nyt visioituilla ideoilla millaisia vaikutuksia asemaan ja sen ympäristöön. Lopuksi palaan vielä tutkimuksen otsikkoon eli ”Porin lyhytaaltoaseman uusi kulttuuriperintö”. Aseman uutta kulttuuriperintöä on haastatteluissa esiintynyt tapahtumien kirjo sekä rakennuksen rappion ja veistospuiston luoma tunnelma, joka tekee alueella ja asemalla käymisestä muistettavan kokemuksen.

LÄHDELUETTELO

1. HAASTATTELUAINEISTOT

Haastattelu 1. Jaana Simula, 17.2.2021.

Haastattelu 2. Niilo Rinne, 18.2.2021.

Haastattelu 3. Antti Pedrozo, 20.2.2021.

Lisäksi:

Jaana Simula (2021). Yksityinen sähköpostiviesti haastattelun täydennykseksi, 8.11.2021. Viestin saaja: Santeri Niemi. (Käytetty 11.11.2021)

2. KUVA-AINEISTOT

Kuvat 1–4, 2021, Santeri Niemen yksityinen kokoelma.

3. SÄHKÖISET AINEISTOT

Häyrynen, M. (2015). Cultural Planning in the Eastern Pori Suburbs: Applicability of the Approach? *Culture and Local Governance*, 5(1–2), 101–116. <https://doi.org/10.18192/clg-cgl.v5i1-2.1465>. s. 109. (Käytetty 21.5.2021)

Latvala-Harvilahti, P. (2021). *Kulttuuriperinnöt kestävän tulevaisuuden avaimina. Taustaselvitys kulttuuriperintöstrategian laatimisen tueksi*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:28. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-889-2> h. s. 10 (Käytetty 27.1.2022)

Porin kaupunki (2021) *Itä-Porin yhteisölähteinen kehityshanke*, verkkosivu, URL: <https://www.pori.fi/urbactcomein> (Käytetty 21.5.2021)

Porin kaupunki (2020) *Metallinkylä 609 1736*, verkkosivu, URL: <https://www.pori.fi/1736> (Käytetty 21.5.2021)

Valtiosopimukset, 50/2018, 2A, Annettu Helsingissä 27.6.2018, verkkosivu, URL: <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2018/20180050> (Käytetty 1.9.2021)

Yleisradio (2011) *Suojele Minua!* Videoleike, URL: https://www.youtube.com/watch?v=g9d_tLBsnHw&ab_channel=Lyhytaaltoasema (Käytetty 4.10.2021)

T.E.H.D.A.S. (2021) info, *Welcome to T.E.H.D.A.S.*, verkkosivu, URL: <http://tehdasry.fi/wordpress/info/> (Käytetty 4.4.2021)

4. KIRJALLISUUS

Aalto Yliopisto (2021) *Porin Lyhytaaltoasema, rakennushistoriaselvitys*, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Arkkitehtuurin laitos, ARK-E1019 - (C01 Rakennushistoriaselvitys-kurssi, Espoo.

Fingerroos, O. & Peltonen, U-M (2006) *Muistitieto ja tutkimus*. Teoksessa O. Fingerroos,

- R. Haanpää, A. Heimo ja U-M Peltonen (Toim.) *Muistitietotutkimus: metodologisia kysymyksiä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. s. 8.
- Haarni, T. (1997) *Joustavia tiloja: vallan ja ulossulkemisen urbaania tulkintaa*. Teoksessa T. Haarni, M. Karvinen, H. Koskela, S. Tani, H. Andersson, J. Häkli, J. S. Jauhiainen, P. T. Karjalainen, P. Kokkonen, P. Raivo, H. Riikonen & J. Vilkuna (toim.). *Tila, paikka ja maisema: tutkimusretkiä uuteen maantieteeseen*, Vastapaino. s. 88, 90.
- Haarni, T., Karvinen M., Koskela H., Tani, S. (1997) *Johdatus nykymaantieteeseen*. Teoksessa T. Haarni, M. Karvinen, H. Koskela, S. Tani, H. Andersson, J. Häkli, J. S. Jauhiainen, P. T. Karjalainen, P. Kokkonen, P. Raivo, H. Riikonen & J. Vilkuna (toim.). *Tila, paikka ja maisema: tutkimusretkiä uuteen maantieteeseen*, Vastapaino. s. 16.
- Hovi, P. (2021) *Kyl maar tääl kaikenlaista kulttuuria on!: Kulttuurisuunnittelu kokonaisvaltaisena kulttuuri- ja taidelähtöisenä yhteiskehittämisen menetelmänä*. (2021). Turun yliopisto. s. 70, 81-83.
- Karjalainen, P. T., (2006) *Topopbiofraginen paikan tulkinta*, teoksessa S. Knuuttila, P. Laaksonen ja U. Piela (toim.) *Paikka: eletty, kuviteltu, kerrottu*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. s. 83.
- Koivuniemi, J. (2004). Porin kaupungin historia. 1940-2000 / [4], Joen rytmissä . Teoksessa *Joensuun rytmissä*. Porin kaupunki. s. 408, 409.
- Madden, R. (2017). *Being ethnographic: a guide to the theory and practice of ethnography* (2. painos). SAGE Publications Ltd. s. 16, 65.
- Mäkelä, O., Lehtonen, K., Rinne, K., Virtanen, M., Mantere, A., Setälä, M. (1985) Kaupunkisuunnitelusarja C29, *Koiviston ulkoilupuisto*, Yleissuunitelma, Porin kaupunki. s. 3, 5.
- Peltonen, U-M. (2002) *Perinteentutkimuksen terminologia*. Helsingin Yliopisto: Folkloristiikan laitoksen julkaisuja. Teoksessa O. Fingerroos, R. Haanpää, A. Heimo ja U-M Peltonen (toim.) *Muistitietotutkimus: metodologisia kysymyksiä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Tuan, Y. (1989). *Space and place: perspective of experience* (Repr). University of Minnesota. s. 6.
- Tuomi-Nikulan O., Haanpää R., ja Kivilaakson A. (2013) *Kulttuuriperintökysymysten jäljillä*. Teoksessa Outi Tuomi-Nikula, Riina Haanpää ja Aura Kivilaakso (toim.). *Mitä on kulttuuriperintö?* Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. s. 13, 15, 16.
- Uusi-Seppä, N. (2012). *Satakunnan kulttuuriympäristöt*. Satakunnan Museo. s. 299
- Äikäs, T., Kuokkanen, T., Tranberg, A., & Ikonen, T. (2021). *Oulunsalon Varjakan sahamiljöön moninaisten toimijoiden kulttuuriperintökohteena*. Tekniikan Waiheita, 39(3), 84–114. <https://doi.org/10.33355/tw.103402>. s. 104

LIITE

Haastattelurunko

Radioasema

1. Kerro itsestäsi ja suhteestasi lyhytaaltoasemaan (merkittävintä, tärkeintä)
2. Oletko ollut jossain asemalla järjestetyssä tapahtumassa, millaisessa?
3. Oletko järjestänyt asemalla tapahtuman? Millaisen?
4. Mitä mieltä olet radioasemasta rakennuksena?
  - a. Onko sinulla joku suosikkikohta/asia siinä?
5. Kuvaile aseman ympäristöä
  - a. mitä siellä on?
  - b. onko jokin kohta/paikka sinulle erityisesti tärkeä?
6. Millainen tunnelma asemalla on?
7. Mitä tunteita asema ja sen ympäristö herättää?
8. Osaatko kertoa aseman käytöstä tarkemmin
  - a. ketkä asemaa käyttävät?
  - b. tapahtuuko siellä toimintaa yksin vai yhdessä?
  - c. kuvaile yhteisöä, joka käyttää asemaa

Historia

9. Miksi asemalle tultiin?
  - a. Miksi asema valikoitui käyttöön?
  - b. Oliko jotain muita vaihtoehtoja
  - c. Miten se otettiin vastaan.
10. Millaisessa kunnossa radioasema oli, kun T.E.H.D.A.S. ry saapui paikalle
11. Miten aseman käyttö on muuttunut?
12. Miten aseman ympäristö on muuttunut?
13. Onko jotain erityistä tapahtunut viimeisen 10 vuoden aikana, kerro jokin esimerkkitapaus?

Tulevaisuus

14. Millaista käyttöä haluaisit nähdä asemalla?
15. Keitä toivoisit aseman kiinnostavan tai kenen haluaisit käyttävän asemaa?
16. Onko sinulla jokin visio aseman tulevaisuuteen.
17. Mitä rakennuksesta puuttuu, tai toivoisit siinä olevan?
18. Mitä alueelta mahdollisesti puuttuu?
19. Mitä tunteita Koiviston ulkoilun alueen uudet kaavahankkeet herättävät?
20. Minkälaisena kulttuuriperintönä näet aseman ja millaisena se pitäisi säilyttää?